

Uitwisselingstafel D: Hoe ervaren kinderen hun situatie?

Deskundige: Mieke Nolf, Uit de marge

Gespreksleider: Pascale Cockuyt

Secretaris: Bieke Maenhout

Inleiding

Verduidelijking bij de probleemanalyse (zie powerpointpresentatie):

De drie perspectieven (niveaus) die daar uitgelegd worden, kunnen voorgesteld worden als drie 'brillen'.

De bril = de manier waarop/van waaruit men zelf (als vrijwilliger, hulpverlener, organisatie, maatschappij, ...) naar armoede kijkt. Afhankelijk van de bril die je opzet, zal er ook een andere 'soort' oplossing naar voor komen.

Een goed beleid voorziet maatregelen op de drie verschillende niveaus (micro-, meso- en macroniveau). Toch is er steeds meer de tendens te kijken hoe individuen omgevormd kunnen worden opdat ze zouden meekunnen in onze maatschappij (het schuld- en deficitmodel) en minder te kijken naar de structurele problemen in onze samenleving.

Het is dus belangrijk om eens na te gaan op welk niveau je bezig bent en welke bril je opzet.

Werken met kinderen in armoede vereist een basishouding (luisteren, met respect behandelen, vertrekken vanuit hun leefwereld, ...). Echte oplossingen kunnen er niet echt aangeboden worden, wel kan er op het belang van die basishouding gewezen worden.

Uitwisseling

Uitwisselingstafel 1 (voormiddag)

Tijdens de eerste uitwisselingstafel werd vooral gevraagd of iedereen de tendens dat men meer op individueel niveau bezig is, ook zo aanvoelt.

Vaak heerst het gevoel van machteloosheid (hoe ga ik nu de maatschappij veranderen?) en is een vrijwilliger (bijv.) blij dat hij/zij toch kan helpen door meer toe te spitsen op het individuele.

Ouders van kinderen in armoede vinden het individuele ook wel heel belangrijk. Zij zien hoe hun kind daardoor 'open bloeit', ... Dit heeft vooral met die basishouding te maken. Als je toont dat je de ander wil leren kennen, dat ze gelijkwaardig zijn, dat je respect hebt, ... kan dit een zeer positief effect hebben op mensen. Het is ook belangrijk te beseffen dat er veel van mensen in armoede te leren valt.

Mensen in armoede hebben vaak het gevoel dat het vaak fout loopt bij doorverwijzing naar verder instanties, terwijl de individuele hulpverlening goed lukt, er een goed contact is. Zij ervaren niet dezelfde aandacht, luisterbereidheid. Zo kwam er toch wel wat kritiek op ocmw's bijvoorbeeld.

Aan de andere kant is er het besef dat de andere niveaus zeker niet mogen vergeten worden en is er wel het algemeen gevoel dat als we er allemaal samen voor gaan, het wel lukt.

Volgens de Vlaamse overheid zijn er ook wel veel OCMW's die meer individueel en bij de

mensen thuis doelen willen realiseren en niet enkel financiële hulp willen bieden. Deze OCMW's zijn wel nog op zoek naar hoe ze dat kunnen doen. De gevoeligheid van het thema maakt het moeilijk. Ook op beleidsniveau zitten ze soms met de handen in het haar. Door het systeem is het soms onmogelijk om als consulent respectvol om te gaan met de mensen omdat ze veel te veel dossiers hebben. Op beleidsmatig niveau zou men er moeten voor kunnen zorgen dat consultants de tijd krijgen om respectvol te kunnen omgaan met de mensen (dus minder dossiers). Ook het leren omgaan met kinderen is een belangrijk thema want dat is niet altijd eenvoudig.

Samenvatting: iedereen werkt momenteel beetje op zijn eigen domein en naast elkaar. Graag zou men veel meer samenwerking zien. Men bevestigt dat werken op micro-niveau belangrijk is, maar er moeten structureel ook heel wat dingen veranderen zodat er oplossingen op lange termijn komen.

Uitwisselingstafel 2 (namiddag)

Ook tijdens de tweede uitwisselingstafel werd de tendens van het schuldmodel/decifitmodel bevestigd, maar toch kwam er de opmerking dat dit eigenlijk niet zo sterk zou mogen leven in de hulpverlening. Dat dit in de maatschappij leeft, was men heel erg van overtuigd.

De individuele benadering hangt ook samen met de evolutie in onze samenleving.

Solidariteit wordt minder en minder, tijden van crisis, ...

Voor allochtonen in armoede is het bijvoorbeeld nog lastiger omdat ze hier het wij-gevoel (groot netwerk van families, ...) missen. In onze maatschappij is het ik-gevoel (enkel kerngezin, geen netwerk) primerend. Dit heeft op allochtone kinderen in armoede een grote invloed. Gezinnen in armoede hebben hier trouwens maar een beperkt netwerk. Meestal is dit beperkt tot het kerngezin. Deze vereenzaming heeft vast en zeker invloed op kinderen. Zij hebben moeite om opgenomen te worden in een netwerk, maken moeilijker vrienden, ...

Toch zijn er binnen de hulpverlening ook heel wat positieve ervaringen van benaderingen op meso- en macroniveau. Het probleem is dat er heel wat goede activiteiten georganiseerd worden, maar dat de mensen niet bereikt worden. Men zorgt ervoor dat de financiële drempel verlaagd wordt (bijvoorbeeld in het onderwijs), maar men vergeet dat er nog zoveel andere drempels zijn. Heel wat wordt met goede bedoelingen gedaan, maar mist zijn effect.

Ook hier leeft het idee dat er enkel iets kan veranderen door samenwerking en dat het niet bij 1 niveau mag blijven, hoewel het meeste op het individuele niveau gebeurt.

Mama's in onze samenleving krijgen niet veel tijd om hun kind op te voeden. Ook bij mama's in armoede kan dit zo zijn. Er zijn veel projecten rond opvoedingsondersteuning, maar het blijkt ook dat heel wat mensen stress ondervinden door die opvoedingsondersteuning.

Een project in Brussel leerde dat het gewoon samenbrengen van moeders met kinderen in armoede meer effect had dan een expert die zegt wat ze moeten doen. Het sociaal contact en het netwerk is hierbij zeer belangrijk.